

Nemzeti Társalkodó

KOLOZSVÁRTT

21-ik szám.

PÉNTEKEN.

Máj. 21-én.

1

8

4

4

Tartalom: Egy történet a' galvánosságról. (Végzet). Nöbecsület. (Eredeti beszély.)

Egy történet a' galvánosságról.

(Végzet)

Igen, az atya volt. Severn, a' rabló, Johns, a' madár- és virágtenyésztő, egy személy volt. A' férfi ki eleinte engemet került, ki éjjel az országuton lovam kantárját megragadta, kinek három hétig vendége voltam, kinek leánya nappal 's éjjel álmaim tárgya volt, a' jó és szerető atya, a' megbukott kereskedő, az utonálló rabló, a' házfelverő, a' gyilkos, ugyanazon egy személy volt. Életelen teste előttem feküdt, tárgya gyalázatos és iszonyító kísérleteknek. Vonásaira ráismertem: de a' szürke haj? vagy talán a' fekete csak egy mesterséges vendéghaj lett volna? vagy a' börtönben töltött álmatlan éjek 's halálfélelme okozák e' változást?

Senki más, egyedül én értettem a' felkiáltást; minden azt hitte, hogy 'ő is, mint több mások, iszonyodás miatt ajult legyen el. Felőleltem karjaim közé, 's a' könnyű sugár termetet kivittem a' nézőhelyről.

A' tudomány emberei tovább folytatták kísérleteiket, minő eredménnyel nem tudom, természetes hogy főczéljok az élet felelevenítése a' holttestben, mert ez volt céljok, a' kármit mondjanak dr. O... és mások, nem

érődött el. Azt sem tudom mi történt később a' holttestel.

A' kapust bérkocsi után küldöttem, melybe az ő segítségével felemeltem eszméletlen barátomat, azután én is felültem mellé, 's a' kocsisnak megnevezém szállását. Ez egy félre lévő csendes utcában volt Westminster közelében, földszint egy özvegy lakott szolgálójával, 's az első emeletet ő tartá bérben. Őt a' kocsiban hagytam, 's az ajtót felnyitottam a' nálam levő kolcsal, melyet azelőtt régebben kaptam volt tőle. Sebesen mentem keresztül az előszobán, a' háziasszonyt az esetről tudósítandó; midőn a' lakószoba ajtaját felnyitottam, a' szoba közepén egy halavány alakot láttam állani, ő volt, Katalin meglepetve vonultam vissza; ő lassu hangon 's észrevehető megerőtetéssel néhány szavakat rebegett, mialatt szép arczáján nehéz cseppekben gyöngyödzött le az izzadság.

„Ne szóljon ön hozzám“ — ugymond — „végre tudom ki vagyok — kinek — gyermeke vagyok. Hol van testvérem?“ tevé hozzá szinte érthetetlen lassu hangon; szemei uszni látszódtak üregekben, hátra kapott, hogy megfogódzék, 's földre hull vala, ha én elég jókor oda nem szaladok, karjaimmal felfogni.

Soha nem voltam kínosabb helyhezetben. Nem tudtam mit tegyek. Miután hideg ábrázatjára egy futó csókot nyomtam volna,

átadám a házasszony gondviselése alá, 's testvéréhez kisettem. A' kocsis segítségével felvittem a' lépcsőkön 's ágyba fektetém. Oh minő keserű érzéssel tekintetem most a' magosan felhalmozott könyvcsomókra, 's a' különféle műszerekre, mellyek minden lépten utamban voltak, még az ágy is tele volt vélek. Miután a' kocsit elbocsátottam, a' körjeleket próbáltam kiismerni.

Ütere lassan vert, de csendesen, éppen úgy lélezése is; bőre hives volt, de nem hideg, tagjai kissé merevültek voltak; ha karját felemeltem, egy darabig azon állásban maradt 's azután lassan visszahanyatlott az ágyra, szemei nem látszottak szenvedni a' világosság miatt, 's orrából néhány csepp vérbugyogott, de a' mi talán esése következése is lehetett.

Miután meggyőződtem róla hogy idegrendszere van szenvedőleg, ismét lementem megnézni, mi lett belőle. Mély álomban találtam a' pamlagon, 's mellette egy széken ült a' jó házasszonya. Ez intett hogy ne menjek be, a' hálószobába mentem, hová csak hamar utánam jött 's tudósított, hogy a' szegény leány mind félre beszélt, 's igen hihetőleg mult éjjel örjei elöl megszökött, mert azt mondotta hogy ma reggel 12 mérföldet gyalogolt. A' jó asszony erősen hitte hogy Katalin megőrült, 's ezért mint mondá nagy félelmek között várta a' Johns haza érkezését, hogy gondviselése alá vegye testvérét.

Nem emlékezem hogy életemben több ilyen napom lett volna, 's kérem Istent, ne is adjon többet illyent. Egész éjjel barátom ágya mellett virasztottam, 's figyelmesen vizsgáltam halavány, famerevény és minden kifezés nélküli ábrázatját. Hirtelen egy különös érzés szállott meg. Azt képzeltem hogy a' galvánózott holttest kimeredt szemei hátul vannak közel fejemhez, 's egy ellene állhatatlan kívánság ösztönözött hogy hátra tekintsek, 's pedig irtózatossá szorongást éreztem félve ne hogy sejtésem igaz találjon lenni. Ez ingadozás még nevelte kinos érzetemet. Végre nem állhattam ki tovább, kirohantam a' szobából 's a' házból 's az utcán fel 's alá járkáltam míg nem megviradt; ekkor ismét visszatértem a' beteg szobájába. Midőn az ajtót benyitottam, Katalint az ágy mellett ülve láttam. Beléptemkor felállott, 's mondhatom önnek, reszkettem mikor köszöntem neki. Ő nyugod-

tan] 's csendesen állott előttem, vonásai hideg márványhoz hasonló kinyomást nyertek, melly azt mondotta nekem, hogy a' fájdalom sőt a' halál keserősége is már elmúlt. Én tudtam hogy most nem fogna könnyet hullatni, nem kiáltani ha mindjárt egy kést fűrnék is szívébe. Szemem az ő kialudt tekintete előtt földre süllyedt, a' tisztelet és becsülés azon sajátos érzését éreztem iránta, mellyet a' régi görög költők olly találva irnak le, 'smellyről azt állítják hogy az Orestest, Oedipust és más halandókat, kiket az Istenek nagy fájdalommal látogattak meg, körüllebegte. Egészen mindennapi dolgokról beszélt velem, de lassan és erőtetéssel.

„Látom hogy ön tud mindent. Az kit atyámnak tekintetem, egy a' legnagyobb gonosztevők közül, csak két nappal ezelőtt tudtam meg. Anyám mondotta meg azt nekem utósó lélekzet vételével. Ő rég tudta azt, de testvérem, az én szegény, kedves, magas gondolkozásu testvérem csak nem istenesítette őt. Igen, mi a' vétek keresményéből neveltünk fel. Mint villám sujtott le ez engemet, kirohantam a' házból, úgy a' mint voltam, 's gyalog jöttem Londonba. Ide érkezve, a' tolongó sokaság által akaratom ellen, a' ... piacra sodortattam. Igen; saját szememmel láttam, láttam a' sötét nagy tömlőzöt, a' vesztőhelyet, láttam őt, hallottam a' sokaság ujongását 's szitkait, hallottam őtet is beszélni, az erőmiv borzasztó csikorogását, a' sokaság siket sohaját midőn az áldozat megesett. Én hallottam és láttam mindent és — én istenem, én istenem! — nem tudtam meghalni!“

Itt eszméletlen testvére keblére rogyott. Én fel 's alá jártam a' szobában, fájdalom dulva keblemben, mellyhez csak az övé lehetett hasonló.

Kis idő mulva felegyenesedett. Szemei szárazok voltak, vonásai hidegek, azt mondá nekem, hogy testvére ápolását magára veszi, 's kért, ne hanyagoljam el tanulásomat, 's ne vonjak magamra gyalázatot érette vagy testvéreért.

Eltávoztam kevés időre, 's megpróbáltam szokott foglalkozásaimat elkezdni, ámbár több napokig azt hittem, hogy megfogok örülni a' reám mért rettenetes megpróbáltatás következtében. Kétszer háromszor napjában meglátogattam barátomat 's gyakran egész éj-

jen keresztül virasztottam ágya mellett, hogy azalatt nővére magát kipihenhesse. Több napokig feküdt eszméletlenül, midőn egy éjjel ágya mellett ültem, 's egy könyvből jegyzeteket irtam ki magamnak. Kevéssel éjfél után lehetett. A' tollat letettem kezemből, 's ábrázatját vizsgáltam, melly tanulólámpám világánál halaványan 's hidegen feküdt előttem. Egész árja a' gondolatoknak tódultkeresztül lelkemen, midőn egyszerre csak úgy tetszett nekem mintha szempillái rángatóznának. Felugrottam 's reszketve felibe hajoltam. Lassanként felnyitlak szemei 's ábrázatját felém fordítá. Egy bágyadt mosoly vonult át vonásain.

„O“ így szólt lassu gyenge hangon. „Itt vagy György?“ köhögött. „Istenem, millyen gyenge vagyok! beteg voltam? mi történt velem?“!

„Beteg voltál Johns, nagyon nagyon beteg!“ felelék.

„Valóban? mi bajom volt? szélütés ha jól emlékszem, millyen szerencsétlenség! holnap a' bonczterembe kell mennem! dr. O... nem keresett? küldd hozzám azonnal mihelyt ide jön. Ugy hiszem—folytatá álmodtam—ki találod miről? azt álmodtam hogy van Isten!“

Mintha menykő ütött volna le melletttem, hallgattam, ő pedig folytatá: „különös kétségeim vannak most e' pont felől. Most már nem látszik előttem olyan lehetetlennek mint ezelőtt. Légy olyan jó 's hozzá nekem a' szerkonyhából egy kis kéneső olvasztékot és egy pohár szállékony lugsót.“

Megtettem.

„No nézd, nem azt várná-e az ember más kísérletek hasonlatosságára, hogy ha e' két állomány egybetöltetik, a' kéneső veres oxydumának külön kell válni 's leülepedni? És még is, ha megteszed a' kísérletet (s megtettem) úgy találod, hogy minden ismeretes vegytani törvényekkel ellenkezőleg, egy fehér állomány formálódik, mellynek mivoltát ember még megmagyarázni nem tudta. Most tedd fel, én azt hiszem, hogy a' tudomány ismeretes törvényeinél fogva nem létezhetik semmi legfőbb valóság; és még is ha midőn a' legutolsó berekesztő kísérlethez jutunk, a' halálhoz, úgy találjuk, az igaz későre, hogy egy fehér 's megmagyarázhatlan ülepedés marad fen, a' tudományilag veres helyett, hogy egy

boszuálló Isten él, egy természeti rendszer helyett.“

E' különös és eredeti okoskodás az Isten lételéről, melly szokott észjárásával olly szoroson egybefüggött, nagyon meglepett engemet. Nem tudtam mit gondoljak. Utolsó fellobbanása volt-e ez a' léleknek a' halál előtt, vagy pedig első kedvező jelensége a' testi és lelki erők, az egészség visszatérésének?

Egy darabig csendesen és hallgatva feküdt. Azután ismét elkezdé: „hideg szélvontot érzek hallábomon; nem lennél ollyan jó hogy betakard?“

„Hogy hogy? hiszen lábaid elég jó melegen be vannak takarva.“

„Valóban? — úgy tehát“ gyengén meg rázkódott — „akkor az — úgy kell lenni — új rohamot fogok kapni!“ Reszketni kezdett. „Millyen különös! Lassan vonul fel a' lábomon, add ide a' kezedet György“ keményen megszorította. „Most már a' czombomba van — most a' derekamban — most a' mejjemet szorítja — most a' nyakamat — a'“

Arczvonásai görcsösen húzódtak egybe, egy iszonyu halálharc kezdődék, 's ábrázatjának a' csalódásig basonlatosságotszerzett atyjáéhoz ama rettenetes napon a' bonczteremben. A' következő perczben elereszté kezemet — 's megszűnt élni. Az utolsó kísérlet megtörtént, de nem jöhetett vissza hogy annak eredményét megmondja.

Befogtam szemeit, 's arczvonásait a' mennyire lehetett rendbe hoztam, azután lementem a' ház asszonyához, 's ott maradtam reggelig. A' tűz előtt ültem gondolatokba mélyedve, midőn a' csengetyü hangját hallám a' megholt szobájából. Felrettentem, noha már világos nappal volt, 's midőn a' lépcsőkön felmentem, szentül hittem, hogy élve 's beszélve fogom őt találni, annyira különbözött minden tekintetben más közönséges emberektől. Midőn a' szobába léptem, Katalin az ágy mellett állott, 's ugyanazon megfásult tekintettel nézett reám, mint előbb.

„Nagyon megváltozott,“ monda.

„Ő meghalt, Misz Johns!“

„Ugy hát isten legyen irgalmas hozzá!“

„Amen!“

„Hagyjon el ön — kérem hagyjon el ön.“

Kimentem a' szobából, a' szegény leány pedig leült testvére holtteste mellé, olly képpel, mint a' kinek fejére a' villám lesújtott,

kinek nem maradt semmi a' mit kívánjon vagy a' mitől féljen. Szállásomra mentem. Másnap egy czédulát kaptam, mellyben kért hogy bizonyos meghatározott napon jelenjek meg testvére temetésén. Oda siettem de a' házasszonya azt mondá, hogy testvére holttestével bezárkozott, és senkit sem akar látni. Ismét eltávoztam.

Mibelyt a' temetésnek vége volt, még egyszer felkerestem Katalint. Oh mint szerettem én e' szegény elhagyott leányt! milyen erősen ohajtottam őt szívemhez kapcsolni 's minden fájdalmát 's keseryét magamba zárni, — őt a' rabló és gyilkos szép, ártatlan gyermekét — e' drágakövet egy tőr markolatján.

E' látogatás soha nem fog emlékezetemből kitörölni. Mélyen megvalék illetődve, ő pedig ugyanazon hideg 's élettelen magatartású volt, mint előbb. Szegény leány! hová lett azon női könnyü kellem, azon nemes egyszerűség, 's ártatlan meleg vidámság, mellyel életet 's kedvet terjesztett maga körül, midőn még mint holdog 's bájló hölgy virágok 's éneklő madarak között szökdécselt atyja kertjében — ő maga az álorcza minden gyantát elhárítani, 's ezerszer hatásabb, mintsem a' rabló ravaszsága vagy okossága azt valaha várhatta volna. Szépsége megmaradt, de hasonló egy márvány Niobe-hoz, hideg és merevény. Hosszason beszélteünk együtt; végre a' szenvedély örülségében lábaihoz omlottam, 's megvallottam neki az emésztő szerelmet, melly minden más gondolatot elfojtott bennem. Kész voltam mindent szenvedni, mindent elhordozni, véle menni hová akarja, érette dolgozni — csak engedje meg hogy jelenléte mennyében boldog legyek. Mit törődtem én azon hogy atyja gonosztevő volt? Ez sem testi sem lelki kellemeiből nem vonhatott le semmit; a' bitófa alól is elvettem 's az egész világ szemeláttára szívem asszonyává tettem volna. Ő hideg nyugodtsággal felelt: „az soha sem történhetik meg; Severn leánya soha sem lehet ön neje! Én hiszek önnek 's hiszem hogy a' mit mond mind igazság!; én magam is úgy érzem. Igen, ha önnek elégülségére szolgálhat, tudni: én önt igazán és forrón szerettem és soha senkit mást, és ezt azon naptól fogva, midőn szegény jó testvérem önt házunkhoz hozta. Ő nagyon szerette önt, de úgy még sem

mint én szerettem és még most is szeretem önt György! nem illik nőhöz így beszélni, de nő nem szenvedett soha annyit mint én. Minden megváltozott körülöttem, semmim sem maradt, csak az ön iránti szeretetem!“

Azalatt mig ezeket mondá, nyugodtan, 's minden tetsző felindulás nélkül ült előttem; hasonló egy anyához ki gyermekének jó tanácsokat ad. Egy hosszú fonatot nyujta át nekem saját szép hajából, 's egy fűrtöt bátyjából, azután levágott egy fűrtöt az én hajamból, 's megcsókolta ajakimat. Visszaborzadtam midőn ezt tevė, mert mozdulatlanul, mint egy kőszoboré, nyugodtak ajkai az enyimeken. Ekkor felkelt 's lassan kiment a' szobából, és nem láttam soha is többé!

Midőn másnap oda mentem, már nem volt ott; még a' házasszonya sem tudta hogy elment, és sokáig nem akarta hinni; bátyja portékáit érintetlen hagyta, és hitelezői elfoglalták.

Kéz alatt tudakozódtam Severn korábbi életéről, 's így tudtam meg hogy a' kirablás, mellynek következtében megfogatott, ugyan az volt, melly által fiának a' galvános készültre kívántató pénzöszeveget szerzte el, egy bátor 's ügyes emberen, ki miután pénzt átadta, hirtelen kirántotta kardját 's a' rabló lovát megbénította, mellynek ritka sebességének köszönhetette különben menekülését. Ezután ötven lépésnyi távolságban vigyázva kísérte, és nem vesztette el szemelől, mig nem Londonba értek, hol azután elfogatását eszközölte.

(Németből).

Nöbecsület.

(Eredeti beszély.)

I.

„Ezüst hangod édes dalzenéje megbüvöle; ha beszélni hallak, a' mennyei angyalokat látom körüllem lebegni, elővarazsolva képzeletben. Egészen lelánczoló, nem tudnék már kivüled gyönyört lelteni, mint virág harmat nélkül, elfonnyadna örömem. Mennyrabló szemed gyémántsugárai szívem vérgyöngyeit lángokká olvasták. Nem tudom mi történik körüllem; egyedül téged látlak, a' te kellemed betölti legmagasztosb vágyaimat, csak egy é-

des szavad is megtudja adni a' mennyei idvek örömét. O! bár király, bár isten lehetnék, hogy mind ennyi jószágodért megtudnálak illően jutalmazni, országot érő gyémántok közt nyujtanám át szívemet, lelkemet neked, szüm királynéjának, neked, te kedves igazó angyalom. Szeretlek, imádlak, ámbár még arczod bájegét nem láthatám; de e' szem melly szerelmeket némán mesélni tud; e' rózsás beszéd, melly mint illat a' virágról, rubin ajkad hajnaláról olly édes meleg ömlengőn száll, 's egy titkos érzemény bensőmben jósolják: hogy teneked nagyon szépnek, te neked angyalnak kell lenned. Mutasd meg magad, hogy láthassam arczod égi mosolyát; ennyi édes üdv, és gyönyör után koronázd meg boldogságomat, 's ne tagadd meg könnyörgésem. „Eléggé jól betanult syrenáját eként zengé el egy fiatal uracs, egy csinos nőmaszk közelében.

„Ömlengésed lángzó hulláma egész elszibasztá agyamat, szívem elkábitá. Ne tovább! Ennyi udvariságot, ennyi hizelgő mézszavakat csak illy művelt ifjutól várhatni; de még is kívánatod igen tulságos.“

„Ne nevezd annak; hanem lángzó szerelmem olthatlan végnélküli vágyainak; azért ha legkisebb rokonszenvet érzesz irántam, ne vedd meg első kérésem, becsületemre fogadom nem élek vissza jószággal.“

„Ki tudna ellentállni szép kérésednek, — felelt az álarczosnő — ám legyen. De itt meglátnak, csak nem tehetem.“

„Jer a' mellékszobába egy pohár fagyalutra“ mondá gyorsan az utósó, karját nyujtván, mit a' nő elfogadott.

A' nagy tömegben édes csevegés közt haladtak át; lépteiket egy kék kabátos megérett kóru férfin követé, szerelemfáltás szikrája égett apró szürke szemekben, mit eltitkolni igyekezék. Az ajtóküszöbön, hol azok beléptek, megállott, honnét észrevehetlenül kíséré szemével az előtte bontakozó jelenetet.

A' nő egy szegletben elnyuló ruganyos pamlagon foglalt helyet, a' fagyaluttal és narancsal kedveskedő udvaronc mellett. Titkos beszélgetéseket tovább folytaták. Egy kis vonakodás után a' maszk levette hirtelen álarczát, egy kellemteljes mosolygó fiatal arczot tüntetvén elő. Az ifju, örömétől, hogy nem csalatkozik reménye, egész elragadtatva bámulá a' szép arczot.

„Sejtém hogy-te angyal vagy — rebege lány melegen, feléje hajolva — arczod láthatása is üdvet adó gyönyör; hát még birásod milly mennyei áldás lenne.“

„Feledéd — szakítá meg a' nő, mi közben álarczát ismét feltevé — hogy én már férjnél vagyok — 's tied nehezen lehetnék valaha.“

„De azért szivedet még is birhatom — válaszolt az ifju megragadva a' nő kezét — 's ha az enyém leend, akkor nem cserélek az angyalokkal, nem magával az isten“ —

Az álarczosnő befedé kezével az ifju száját.

„Nelégly olly heves, és ne beszélj olly hangosan, meghallják, 's elvagyunk árulva. Szerelmem, szívem tied leend — susogá lassan a' nő — ha megérdemled.“

„Mondd mivel nyerhetem meg? — válaszolt kérdőleg amaz lázongó arc kifejezéssel, mellyhez egy kis erőtetett tettetés is járula — ha hatalmamban volna trón adnék, vagy koronát tennék fejedre, lehoznám a' csillagkoszorut ragyogó fényivel; leszakítnám a' napot a' nagy mindenségből, és lábaid elébe raknám, lehvinnám az égből az angyalokat szolgálatodra.“

„Ne légy olly tulságos fellengő költői kifejezésedben — vágaközbe a' nő — „En mindezeknél többre becsülöm a' hü szerelmet.“

„Ó én szeretlek mint ember még soha; de mit ér 'a viszonzláng nélkül.“

„Te kétségeskedel — ha nem szeretnélek megszólítottalak volna-e mint ismeretlenkivel soha sem beszéltem, megmutattam volna-e arczomat, tudakoztam volna-e neved után?“

„Te már ismertél, lásd én imádlak, 's még nevedet sem tudom.“

„Még nem késő, megtudhatod máskor, hisz még látandjuk egymást.“

„O mondd mikor? hol? ugy-e holnap? mehetek hozzád? meglátogathatlak, mondd édes maszkám.“

„Engem nehezen látogathatsz még, mert férjem egy kissé féltékeny. De várj csak — tevé hozzá a' nő kissé gondolkodva — holnap délután négy órakor ha férjem nem lesz hon egy kis papírka lesz az ajtóra kiakasztva, 's te akkor bejöhetsz.“

„Mondd lakásod.“

„S.!. utsza 251 szám.“

„Köszönöm, engeddd piczin kezéd csokolonom“ 's mielőtt észrevénne a' nő, már csókrepült kezére.

É' perczben a' szomszéd ablakból, egy karszékről, melly a' pamlag bal felén volt, csendesen fölkelte egy remete, ki eddig a' két szerelmestől észrevétlenül ült ott. A' nő elött megállott 's felé hajolva elég hallhatón sugá:

„Ismerlek mert láttam arczodat, sok szerencsét az új szerelmi viszonyhoz.“

És hirtelen eltűnt.

Ez alatt a' kék kabátos ur türelme tetőpontra érvén, a' kézcsoók látásán egészen felingerült, 's a' melléje éppen ekkor érkező fiatalat megszólítja: kérem mondja meg ön ki azon fiatal ur, ki ott a' pamlagon ama nő mellett ül?

„Nem ismeri — válaszolt csodálkozva az ifju — városunk első divathősét“ báró Zombai Sándort.

„Köszönöm“ felelt amaz, és tovább néz a' két enyelgőt, kik nem engedék magokat megzavartatni a' remete bátor mondásai által.

Még csak farsang kezdete, még is az álarczos bál fővárosunk egyik legdiszesebbje és legnépesebbje volt, roppant tömeg: alig lehetete mozdulni, de ennek daczára is már fél egyre mind haza menni igyekeztek.

A' még most is együtt olly édesen beszélgető pár előtt állott a' kék kabátos ur.

„A' kocsi már itt van, ideje hazamenni.“

„A' mint akarod kedves férjem — felelt a' nő 's férjét karon fogva elindultak. A' bucsú egy kézszorítás volt az ifjutól, mit a' nő gyengén viszonzta. A' természet a' szerelemfeltő és még is magcsalott férj, a' hűtlen és még is boldog nő néhány percz mulva elhagyák.

Lankadtan világítanak a' csilárok, az egész társaság eloszolt, csak a' fiatalok már most szivarra gyujtva állongtak a' középén hallgatva a' még most is olly édesen szóló zenét.

„Sándor barátom! mind a' tőt mindenütt kerestelek, hol voltál — mondá egy fiatal a' báró vállán nyugtatva karját — talán megint valami szépre akadtál?“

„Hja Bencze egy angyalra — felelt Zombai büszke öntudattal — igen, egy hájló szépre, 's mi több nőre — tudod barátom nőszelelem, és látogatás. O be isteni!“

„Te egész magad kívül vagy, hát ismered ki volt?“

„Hogy ne — viszonzá amaz rögtön — nézd e' rózsát, ő nyujtá ajándéku, megmuta-

tá arczát, megvallá hogy szeret, és holnap négy órára látogatásom elfogadá.“

„Ez mind szép — jegyzé meg Kéjromi — szerelmi kaland, és nő, e' mellé még csak bor kell és kész a' boldogság; jerünk vacsorálni.“

„Magam is azt akarám — urak! — szólítá a' báró a' körülálló oroszánokat — ki velem tart, üljön asztalhoz.“

Ajánlata egész készséggel rögtön elfogadtatott.

Az étterembe egy asztalt körül elfoglaltak; elnöki helyen Zombai, 's a' többiek mint hű vazaljai, legnagyobb hősek az evés ivásban. —

„Hej fiu! — kiáltá kissé rekedten a' báró — hozz mindent mi csak enni való van, hozz szaporán pezsgőt, tokajit, és budait.“

Miután kiosztá parancsát a' báró, az asztalon termett minden, és hozzá láttak, az étel betömé mindenki fecsegő ajkát, hogy a' bor annál inkább megoldhassa nyelvüket.

„Barátim igyunk! — kiáltá fenhargon Kéjromi — éljen a' báró, éljen a' barátság.“ És poharát körömhegyre kiitta.

„Éljen“!! vizhangzák az arszlánok, mindenik pohárt ragadva, versenyt ittak, ki teszi le hamarabb ürült poharát, 's ki iszik meg többet. A' poharazás megkezdett; egymásra ürültek az üvegek. Beszédbe bonyolodtak; most bővebben, elavult elmésségek, kalandok és mesék kerültek a' szőnyegre; egyik durvább 's ócskább tréfa a' másik kacaját multa felül.

„Valami jutott eszembe — szakítá meg a' borozók vig és hangos nevetését Zombai, ki-re csak nem tátott szájjal mint főmesterök beszédjére hallgattak — ki találja el, hogy társaságunkból ki hiányzik?“

„Korondi Gyula nincsen itt“ — kiáltá egy fiatal az asztal közepén.

„Találta, igazság! — mondá helybehagyólag bizonyítva Kéjromi — ma nála valék, hivatam bálba: azt mondá hogy rosszul van, beteg — de tán csak fillente, — tevé hozzá, és szivarát meggyujtá.

„Közel a' szép ügyvédnő — szóla közbe egy barna elhizott uracs éppen pohárba bort töltve — majd mind kegyes szivorvos a' szerelmi beteget meggyógyítja, ugy is azt szokták mondani: a' ki megszomorított az meg is vigasztal.“

„Éppen jó, az orvostól egy szép kaland jut eszembe—mondá a' baró, hozzá kérésülve egy kissé hosszab beszédhez — elmondom, hallgassák meg urak!”

„Halljuk! halljuk!” kiáltának mindnyájan.

De elébb igyunk egyet—ragasztá végül figyelmeztetését Kéjromi.

És ittak.

Zombai beszédét félig mámorosan eként adta elő: A' mult év őszelő tizedikén, ha jól emlékszem E. a. .kon valék; az idő zivataros esős vala, a' vendégek fürdőről mind haza felé kezdének takarodni. Én mint ismeretlen, és későn is érkezett felette unatkozám; egy délutáni séta alkalmával,—mert ekkor kissé kiderült vala az ég—megláttam egy angyali szép szőke hölgyet, egy éltes nő kíséretében, ki anyja volt e' bájló teremtménynek, leküzdhetlen ösztönt éreztem keblemben, hogy őket megszólítsam; megelőző nyájassággal udvariasan feleltek. Séta közben bővebb beszélgetésbe merülve egész hazáig kísérem; ők meghívtak szállásukra, és kegyes ajánlatukat örömmel fogadám. A' hölgy mihelyt a' szobába beértünk, köhögni kezdett; talán a' sétán hüté meg magát, a' szél és nedves idő megártott; mit volt ekkor okosabbat tennem, mint orvosul ajánlkozni, 's én orvosnak adám ki magam, hisz igy szükségképen gyakorta meg kell látogatnom, ha fölfedeznek is gondolám ez csak egy kis tréfa, semmi egyéb. Tehát én már most mint orvos a' gyógyításhoz fogtam; theákat rendelék, megtiltám a' gyakori kísétálást,—csak hogy többet mulathassak nála,—'s hogy ismeretségünk hosszabb és tartósabb lehessen, javaslám a' fürdőni mulatást. Ők mindent beteljesítendőnek ígértek, és többszöri látogatásom mint orvosét, kikérték. — Első gondom vala megtudni ki létök — egy fiattól kit a' fürdőn ismerék meg, ki később feledhetlen jó barátom lett, tudám meg, hogy a' közel fekvő S...i faluból egy gazdag nemes özvegye és leánya—nevét, barátim, megengedtek de nem fogom megmondani, az nem tartozik a' regéhez—hanem figyeljete csak tovább—barátomtól hallám meg ezt is hogy a' hölgy egy vidéki nemes de szegény ifjunak van ígérve, kivel már jegyes, ki akkor székgyűlésre ment hol tisztujítás vala, 's ha mint hírlék, 's az ifju mint remélé hogy a' megígért hivatalt elnyeri, a' nász megtörténend visszatértek; de barátom az

ifju nevét nem akará megmondani, én nem kényszerítém rá, hanem alig várá a' másnapot, hogy mehessek betegemhez. Mindig nyájasan örömmel fogadtak, kivált a' hölgy, kinek hozzáam való bizalmát megnyerni első gondom vala. Néhányszori látogatásom után egy napon betegemnél valék, mint mindig rendesen; az özvegyet foglalatosságai a' mellékszobába hívták; mi ketten maradtunk, én ez alkalmat használva, hízegő ékesszólásom, szépelgésemmel dorában szerepet kezdék játszani, a' szerelemről beszélgeténk egymás mellett ülve, lerajzolám a' szív boldog érzelmeit, a' szerelmet minden gyönyörével, miket a' falusi egyszerű hölgy figyelemmel kísért, talán soha sem hallva illyeket; leírámmal szerelmem lángzó tüzét, elmondám hogy én csak egy öly ártatlan hölgy tiszta erényét szívét ohajtombirni mint övé, egyszóval röviden kimondám hogy őt szeretem. Emmy, igy hívták a' hölgyet, sohajta és hitt minden szavamnak mert ártatlan volt: megragadám kezét, 's lágy melegen megszorítám; ő gyengén viszonzá, egész elkábula beszédem ömlengésitől, rózsapír repült halvány arczegére és zavart leve. Én mint tapasztalt az illyekben, már sejdítém hogy szeretni kezd. Kis hókeze enyémben reszkett, én megcsókolám azt mielőtt észrevenné, ő lesüté gyönyörű kék szemét, mellynek tűzsugárai lánggá olvaszták arca bibor rózsáit szemérmében. Anyja belépte megzavará beszédünket, és felhagyánk avval. Az özvegy mellett kezdék majd hízegeni, ki bókjaimat illedékesen ugyan, de nem öly igénynyel fogadá mint reméltem. Szállásukon mindnapos levék 's bárha egészen nem is nyerhetém meg Emmy anyja bizalmát, de kegyét és leánya szerelmét tulajdonomnak nevezém egész diadalérzettel. Hogy a' hölgy mátkás, én tettetém magam hogy arról semmit sem tudok, ámbár az özvegy azt félig velem észrevétni akará; de Emmy előttem soha sem emlité. Annýira eltudám foglalni, hogy egészen elfeledé helyzetét, el mátkáját; engem mindig körében lenni ohajtott, napokat tölténk együtt, a' kertben sétála, gyakran ebédre, ozsonyára meghívtak, és ha távozám már azt kérdé: mikor látand még meg. — Egy alkonyatkor kertben lugas közt ülénk, a' nap leáldozá, 's a' hold előbukkant, mi meg mind enyelgénk; karomba ölelém, szép szavakkal hízegék, esküről házasságról beszéltem neki, 's megígé-

rém hogy elveszem. Emmi egész magán kívül volt, megvallá hogy szeret, nem szeretett soha úgy, és nem is fog soha senkit szeretni kívülem; szerelme, és ingerkedő csábos szavaim öntudatán kívül ragadák a' szép hölgyet, keblére simulék, megcsókolám égő arcját, ez első 's üdvet érő csók vala. Emmi idegei vér lángtól átfutva reszkettek, szive hallható sebesen dobogott, harmat kristálygyöngyök csillogának szemem; — néhány perczig a' kéj's gyönyörtől megtikkadtan elnémulánk. Mért nem idézhetem vissza e' percznek boldogságát, üdvét, mert boldog valék akkor, de meg kellőrlőnöm, vádló lelkiismeretem sugja mindig ha e' perczre gondolok, ha eszembe jut, hogy Emmi milly hön szeretett, és őt még is megcsalám“

„Igyál pezsgőt barátom Sándor—szakítá meg az elbeszélő szavait Kéjromi—tőle kedved is megjön és lelkiismereted is elkábulva el alszik. Éljen a' bor! éljen a' szerelem!“ kiáltá.

„Nos mi történt tovább—kérdé egy fiatal égő szemekkel, mellyeknek a' bor szesze kölcsönöze fényt—ez még eddigelé igen mindennapos, illyenen én már elégszer átmentem.“

„Egy kis kaland, vagy nőcsábítás, semmi egyéb—mormogá egy más barnaarczu uracs Kéjromi mellett—ha nem lett volna bor előttem, el is aludtam volna.“ És nagy fekete szemeit álomra pislogatván szunyadni kezdé, mig keze az előtte álló tölt poharat őrzé.

„Halljuk a' végét, mi lesz belőle, és igyunk“ kiáltának néhányan. —

„Valamint a' boldogságot a' kéjgyönyört csak én élvezem, ugy csak engem érdekel—ám bár kevésé,—az egész történet—azért nem fárasztom türelmetek, sem pedig nyelven, hanem röviden bevégzem—mondá a' báró bortól habzó poharát kiürítve, mintegy elkészité a' kissé hosszab beszédétől kiszáradt torkát. „Hej fiu—kiáltá közbe—hossz püncsot és fekete kávé.“ Azután uj szivarra gyujtván eként folytató: „A' hölgy engem kimondhatatlanul szeretett; 's én is megvallva az igazat, bárha nem is szeretém, de ellenszenvet legalább nem éreztem iránta. Már eltölt szinte három hete, még mindig a' fürdőn valánk, az idő hivesedni kezdett, 's igen kevés vendéget leheté látni. Emmiek is haza menni szándékoztak, 's engemet is megajvtak házukhoz. Elfogadám, két nap mulva S...i falun Emmiek pompás nagy udvarházakban valék;—

hol minden meglepő fényre, 's gazdagságra mutatott. Emmi szerelme irántam napról napra egész szenvedéllyé vált, határtalanul szeretett, 's hitte hogy nőül igéretem szerént veendem, mit az anyjának tán megsugott, mert az özvegy is elég hiu vala hinni hogy leányát elveszem. Mint orvos csak megteszem vala, de mint báró másképp gondolkozám, egy nemes leányt nőül venni, — mikor most grófi hölgyet bírhatni—hisz kinevetett volna a' világ; hol élvezte már egyszer a' kéjüdvök égi gyönyörét, ha ott elveszti is az ember; nem kár, felleli máshol. Én házasodni soha sem akarek — most sem olajtok, csak legvégső szükség idején. Egy nap Emmi levelet kapott mátkájától,—elrejté előlem,—de szekrényéből kiloptam, hamar olvasám hogy remelt hivatalát elnyeré,—mi felette boldog—mentegetődzik hogy olly sokáig ott ült; de ügyei megtornyosodtak, 's a' t. 's végül írja hogy néhány nap mulva ott leend; lépteket halék, a' levelet visszatevém rejtekebe, ne hogy rajta kapassam, az aláírási kis betűt nem olvashatám el.—sajnáltam hogy mit tevék, de már késő, megtörtént. — Másnap utra készülék. — Ügyeim sokaságát adám okul eltávozásomnak. Emmi nyakamba borult, mint álmából ébredő gyermek zokoga; megígértem neki hogy rövid idő mulva visszamenendek, 's őt akkor egész illően nőmül megkérem. Emmi hitt minden szavamnak; — 's mi elbucuszánk. —

„Hát báró és orvos ur — visszament-e? én fogadni merek hogy soha sem“ — jegyzé meg egy fiatal az asztal végén, ki az eféle kalandokat mint látszék felette szereti hallgatni.

„Dehogy mentem, — többé soha sem láttam a' hölgyet; — részint örvendek hogy megszabadultam tőle! mit nekem falusi hölgy, mit nekem szerelmem és házasság — kiáltá mámorosan Zsombai — éljen a' bor! éljen a' barátság!“ — 's mindnyájan poharaikat összeütve kiüríték.

„Jó hogy most eszembe jutott mert később ezt is elfeledném — mondá Kéjromi — holnap sehósem leend tánczvigalom, sem mulatság, — hat órára nálam lesz az egybejövétel, — mindenkít meghivok és jó szízzel látok; — hanem urak, — barátim! folytató zavart beszédjét Kéjromi — még nem késő az idő, a' borozás mellett elalszunk unalmunkban, — nem becsületes ember ki haza megy még. Jerünk a' pipázóterembe kártyázni.“

„Helyes, jól van;“ — mondá a' báró, 's egy néhányan kiknek erszényök töltelb volt hogy játszassanak. Tántorogva keltek fel ülőhelyökből. Az ifjabb és szokatlanabbak elkábultán a' borszesztől, néhányan elaludtak szekükön; mások felvánszorgának alig mehetve a' teremig, hol pamlagra magokat leveték, 's félholtan elaludtak.

A' pipázóteremben kártyaasztalhoz ültek. A' játéknak reggel három órákor volt vége. Báró Zsombai elveszte ezer pengő forintot, arany óráját és gyémántos gyűrűjét pedig zálogba tette.

(Folytatása következik.)